

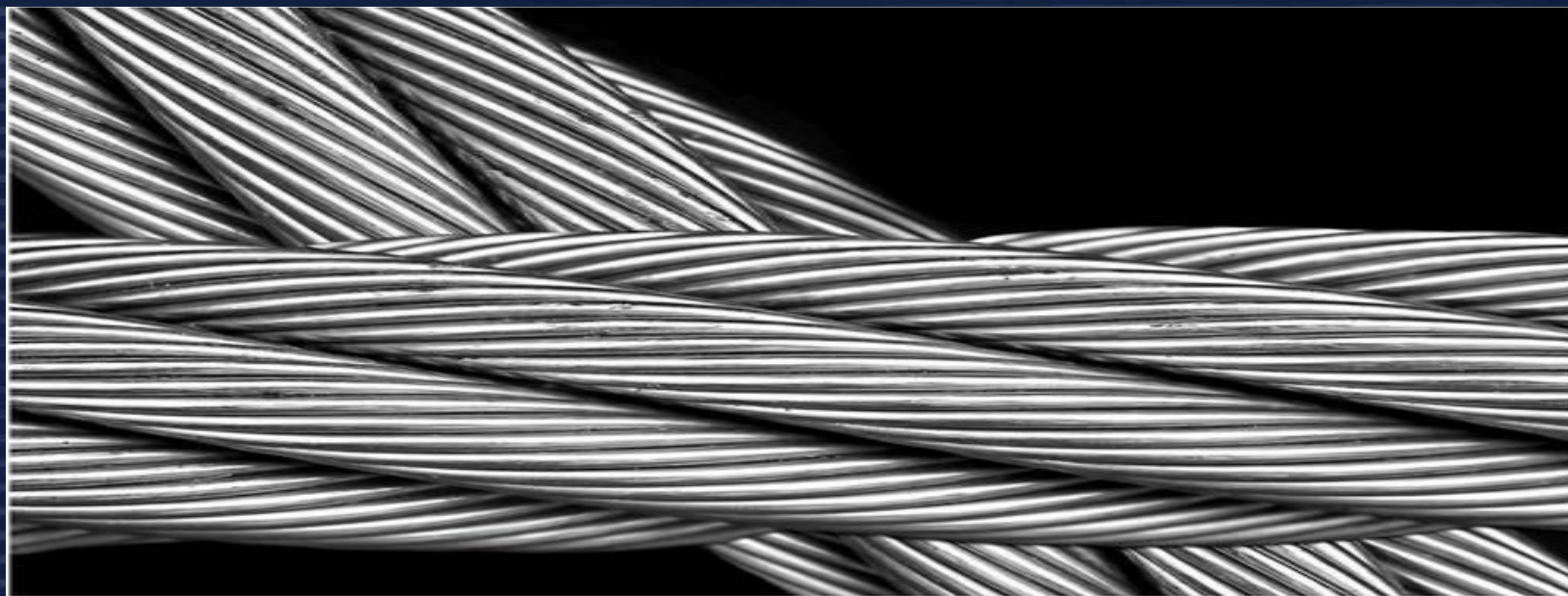
Hamartiologia stosowana

Czyli kilka słów o grzechu

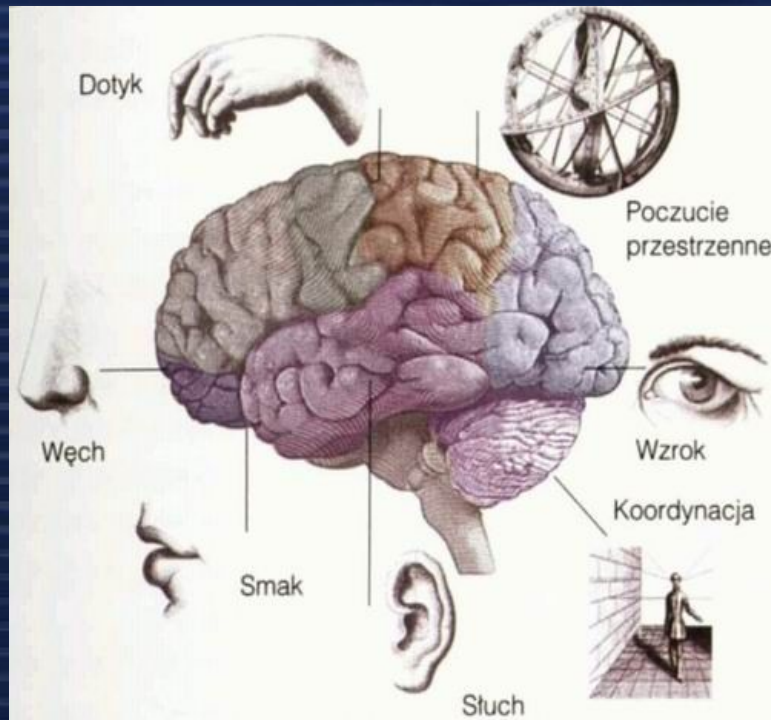
Definicja grzechu

„Grzech - to czyn, słowo lub pragnienie przeciwne prawu wiecznemu”

św. Augustyn

Źródło grzechu

„Z serca bowiem pochodzą złe myśli, zabójstwa, cudzołóstwo, czyny nierządne, kradzieże, fałszywe świadectwa, przekleństwa. To właśnie czyni człowieka nieczystym” (Mt 15, 19-20a)

Źródła pokus

- *Człowiek - slajd wyżej*
- *Świat*
- *Szatan*

Świat

Świat (otoczenie) jest dobry, bo stworzył go Bóg, jednak i w naszym otoczeniu mamy do czynienia z wieloma pokusami (zachętami do grzechu).

Szatan

Nie może człowieka skłonić wprost do grzechu, ale może to czynić podsuwając konkretne obrazy i pobudzając naszą wyobraźnię.

Człowiek wobec pokusy

- Grzechem jest zgoda woli na pokusę, a nie samo odczuwanie pokusy
- Nie wolno narażać się na pokusę
- Mamy obowiązek być czujni i przygotowani na jej odparcie
- Pokusa może mieć dodatni wpływ na człowieka, jako czynnik mobilizujący jego siły duchowe

Skutki grzechu

Grzech osłabia lub niszczy człowieka w trzech sferach:

- Relacji człowieka do Boga
- Relacji człowieka do innych ludzi
- Relacji człowieka do siebie samego

Podział grzechów

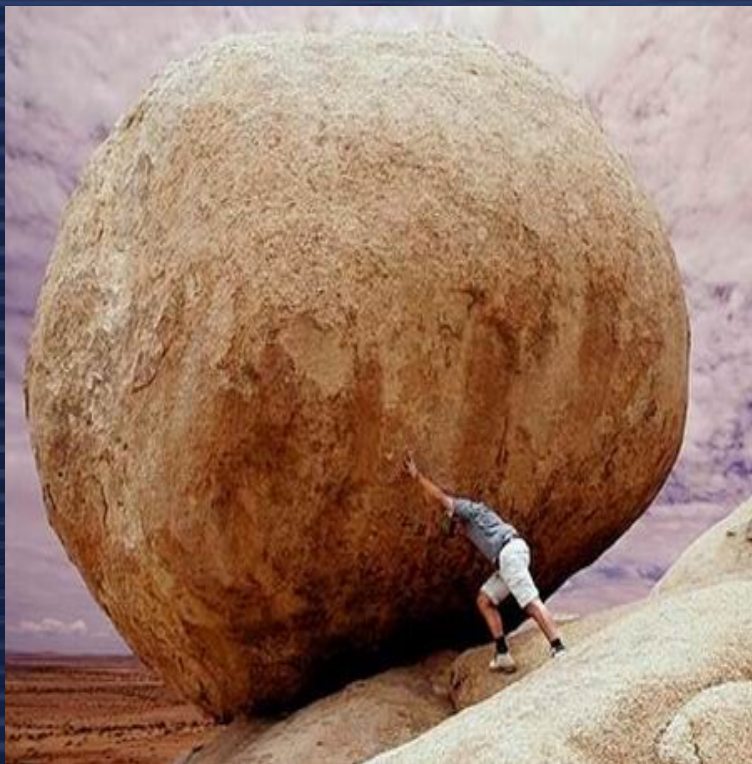
Podział klasyczny ze względu na wagę:

- *Grzech lekki (powszedni)*
- *Grzech ciężki (śmiertelny)*

Warunki popełnienia grzechu ciężkiego

- Pełna świadomość
- Pełna dobrowolność
- Poważna materia
- Warunki te muszą wystąpić jednocześnie

Pełna świadomość

- Pełna świadomość ma miejsce gdy potrafię rozeznaczyć rangę grzechu i jego konsekwencje
- Świadomość może ograniczyć ignorancja. Rozróżniamy dwa rodzaje ignorancji:
 1. Zawiniona - zwiększa odpowiedzialność
 2. Niezawiniona - może zmniejszyć a nawet uwolnić od ciężkiej odpowiedzialności

Pełna dobrowolność

Do popełnienia grzechu ciężkiego (śmiertelnego) potrzeba całkowitej dobrowolności. Nie tylko dopuszczam się grzechu, ale jednocześnie pragnę go popełnić.

Poważna materia

Materię ciężką uściśla dziesięć przykazań zgodnie z odpowiedzią jaką Jezus udzielił bogatemu młodzieńcowi:

„Nie zabijaj, nie cudzołóż, nie kradnij, nie zeznawaj fałszywie, nie oszukuj, czcij swego ojca i matkę”

(Mk 10, 19)

Inne podziały grzechów

- *Grzech wewnętrzny i zewnętrzny*
- *Wykonania i zaniedbania*
- *Słabości i złości*
- *Aktualny i habitualny*
- *Przeciw Duchowi Świętemu*
- *Wołające o pomstę do nieba*

Grzechy przeciwko Duchowi Świętemu

„Kto by... zbluźnił przeciwko Duchowi Św., nigdy nie otrzyma odpuszczenia, lecz winien jest grzechu wiecznego” (Mk 3, 29)

Miłosierdzie Boże nie zna granic, lecz ten, kto świadomie odrzuca przyjęcie ze skruchą miłosierdzia Bożego, odrzuca przebaczenie swoich grzechów i zbawienie darowane przez Ducha Świętego. Taka zatwardziałość może prowadzić do ostatecznego braku pokuty i do wiecznej zguby.

(por. KKK 1864)

Poszczególne grzechy przeciwko Duchowi Świętemu

- Zuchwała ufność w miłosierdzie Boże
- Zwątpienie w miłosierdzie Boże
- Zwalczanie oczywistej, wewnętrznie uznanej prawdy Bożej
- Zatwardziałe odsuwanie pokuty
- Zazdroszczenie bliźnim łaski Bożej
- Zatwardziałość serca na zbawienne upomnienia

Reakcja łańcuchowa

„Grzech powoduje skłonność do grzechu; rodzi wadę wskutek powtarzania tych samych czynów” **KKK 1865**

W rezultacie grzech umacnia się w człowieku, ale nie może całkowicie zaćmić zmysłu moralnego człowieka. Mówimy wtedy o wadzie, która może prowadzić do grzechów głównych. Dlatego „główne”, bo powodują popełnianie innych grzechów i powodują powstawanie innych wad.

Grzechy główne według św. Grzegorza Wielkiego

- **Pycha**
- **Chciwość**
- **Zazdrość**
- **Gniew**
- **Nieczystość**
- **Łakomstwo**
- **Lenistwo**
- **Znużenie duchowe**

Grzechy wołające o pomstę do nieba

- **Krew Abla - bratobójstwo (Rdz 4, 10)**
- **Grzech Sodomitów (Rdz 18, 20)**
- **Skarga cudzoziemca, wdowy i sieroty (Wj 22, 20-22)**
- **Niesprawiedliwość względem najemnika (Pwt 24, 14-15; Jk 5, 4)**

Wymiar społeczny grzechu

Grzech to czyn osobisty, ale w niektórych sytuacjach możemy ponosić współodpowiedzialność za grzechy innych.

Sytuacja taka ma miejsce gdy:

- Uczestniczymy w nich bezpośrednio i dobrowolnie
- Nakazujemy je, zlecamy, pochwalamy lub aprobujemy
- Nie wyjawiając ich lub nie przeszkadzając im, mimo że jesteśmy do tego zobowiązani
- Chroniąc tych, którzy popełniają zło
- Milczenie na grzech cudzy
- Pochwalanie grzechu cudzego

Próby uporządkowania

Już św. Paweł Apostoł próbował usystematyzować naukę o grzechu, tworząc tzw. katalogi grzechów:

- Rz 1, 28-32
- 1 Kor 6, 9-10
- Ga 5, 19-23
- Ef 5, 3-5
- Kol 3, 5-8
- 1 Tm 1, 9-10
- 2 Tm 3, 2-5

Na koniec pozytywnie

- Z grzechem należy walczyć
- Walkę toczy Jezus, ja mam się przyłączyć
- Walka ta odbywa się przez pokutę, nawrócenie i odmianę serca
- Nieustanna praca nad sobą
- Trwanie w łasce uświęcającej
- Przystępowanie regularne do sakramentów (szczególnie pojednania i Eucharystii)

Dziękuję za uwagę!

